

Bwandafonds

Nieuwsbrief 14, april 2015

Beste vrienden, familie, donateurs en andere belangstellenden,

Alweer acht jaar steunt het Bwandafonds de activiteiten van de Bannabikira (dochter van Maria) in Oeganda. Hun pogingen kinderen een goede, veilige en gezonde toekomst te bieden middels scholing zijn meer dan honderd jaar geleden in gang gezet door Cato Verkleij (mother Mechtilde) en Aagje Wesselingh (sister Francis). Ons bescheiden fonds heeft dankzij uw inspanningen en bijdragen in de achterliggende 7 jaar in totaal meer dan 33.000 euro kunnen schenken aan de toekomst van kinderen als hieronder.

KIJK MIJ EENS GOED DOEN !

Deze uitdagende uitspraak als thema voor een discussieavond over vrijwilligerswerk in ontwikkelingslanden bracht mij onlangs naar de Nieuwe Liefde in Amsterdam.. 'Doe je het voor jezelf of voor een ander?' was de bijbehorende vraag. Allicht dat de ervaring van anderen van nut zouden kunnen zijn voor ons eigen Bwandafonds. Er zal wel niet zo veel belangstelling voor zijn, dacht ik en had niet gereserveerd. Met als gevolg dat ik in een rij wachtenden voor een staanplaats terecht kwam. De zaal bleek afgeladen vol met voornamelijk jonge mensen. Hoe kon dat?

Als ik me vooraf beter geïnformeerd had, zou ik geweten hebben dat het ging over de dilemma's rond *voluntourisme*, een betrekkelijk nieuw maatschappelijk verschijnsel dat in toenemende mate onder kritiek komt te staan. Elk jaar reizen jonge mensen naar ontwikkelingslanden om vrijwilligerswerk te doen. Het liefst iets met kinderen. Talloze instanties hebben zich opgeworpen om hierbij te bemiddelen zodat nu sprake is van een heuse industrie wat negatief geformuleerd ook wel eens ontwikkelingsbeunhazerij wordt genoemd.. Populair zijn korte projecten van een paar weken gecombineerd met een rondreis zoals

het geval was in de *casus* die uitgangspunt was voor het deze avond te houden *moreel beraad*: twee net afgestudeerde jonge vrouwen vertrekken voor een tien weekse reis door zuid-afrika en gaan daarvan vier weken werken in een scholenproject in een township. Zij willen een bijdrage leveren aan leerplanontwikkeling. N.b. zij hebben geen ervaringen met kinderen of onderwijs. Achteraf vragen zij zich af of ze hier goed aan hebben gedaan en hoe het beter gekund had.

Is deze vorm van ontwikkelingshulp zinnig? Of meer in het algemeen: kunnen we op een moreel verantwoorde manier hulp bieden? Dat verklaart de belangstelling van zoveel jongeren.

Er waren twee gespreksrondes. In de eerste ronde werden acht mensen kort ondervraagd over hun visie op voluntourisme zodat allerlei aspecten in beeld kwamen. In de tweede ronde schaarden deze mensen zich om een tafel voor het *moreel beraad* onder leiding van Dick Kleinlugtenbelt.

Een moreel beraad is een gestructureerd en methodisch groepsgebesprek over een morele vraag naar aanleiding van een concrete ervaring van een der deelnemers. Met als bedoeling aan het eind van het gesprek tot een goed onderbouwde conclusie te komen. In dit geval wat zou een goede vorm van hulp kunnen zijn in plaats van een vakantie met een sociaal gezicht.

Het is uiteraard niet doenlijk om alle vragen hier te herhalen maar enkele zijn wel te geven. Bijvoorbeeld die naar de motivatie. Wat beweegt je en wat wil je bereiken? Wat is je betrokkenheid, affiniteit en waarin uit die zich? Wat weet je van de mensen, van

hun cultuur, geschiedenis? Wat weet je van de mensen met wie je gaat samenwerken? Wat verwachten zij van jou en jij van hen? Welke afspraken zijn er? Op basis van welke kennis en/of vaardigheden denk je er iets te kunnen brengen? En hoeveel tijd is daarvoor nodig? Is er sprake continuïteit in het project of van een of andere begeleiding voor het vervolg?

Hoewel het in dit gesprek over zeer elementaire en vanzelfsprekende zaken ging, bleek het morele beraad met name voor de jongere aanwezigen een aansprekende en leerzame werkvorm die aan het denken zet. Het zal a.s. vrijwilligers helpen beter toegerust en bewuster in te steken. In een korte evaluatieronde werd dat ook bevestigd.

Het maartnummer van het maandblad *One World* heeft als thema Witte Redders, vrijwilligers onder vuur. De hoofdredacteur schrijft in zijn redactioneel commentaar over zijn vroegere ervaringen: het was een mooie uitruil van enthousiasme en voldoening aan de ene kant en goedkope arbeidskrachten en grif geld uitgevende toeristen aan de andere kant. Het nu zelfs zover gekomen dat een collega toen ze op een discussieavond waagde voor vrijwilligerswerk in het krijt te treden, 'dapper' werd genoemd. Het moet niet veel gekker worden.

Tot slot: deze avond deed me weer denken aan tafelgesprekken (1955-60?) bij ons thuis waarbij onze oom Frans Wesselingh, Witte Pater, vertelde over de Kajotters (Katholieke Arbeiders Jeugd, een van oorsprong Vlaamse beweging, bestaat nog steeds) die hij gemotiveerd had en zou begeleiden om met hem naar Tanzania te komen om daar kerken en scholen te bouwen. Het begrip vrijwilligerswerk bestond toen nog niet.

Riet Nouwens maart 2015

Missie, Missive, Missionaris

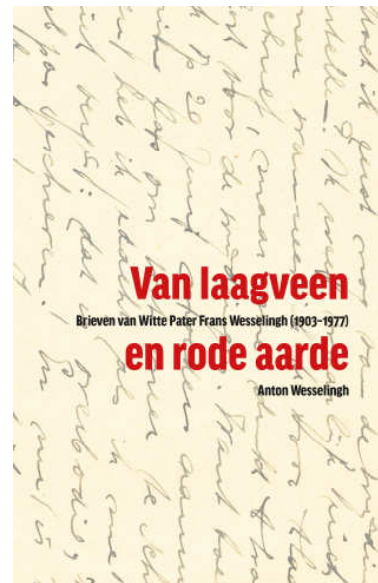
Ambtenaren sturen graag een *missive*, een brief met een boodschap. De missionaris van vroeger kwam met een *boodschap* over hoe te leven volgens de normen van de bijbel. Zoals ook zendelingen met overtuiging de waarheid van het christelijke geloof probeerden uit te dragen. Tegenwoordig sturen we soldaten op *missie* naar landen waar het onrustig is. En wat een *missiebusje* was...? Geen toeristenbus in ieder geval. Toch is ons Bwandafonds een soort van missiebusje. We proberen geld in te zamelen voor mensen in Bwanda (Oeganda), een voormalig missiegebied waar moeder Mechtilde (Verkleij) en suster François de Borgia (Wesselingh) meer dan een eeuw geleden hun goede werken verrichtten: ze bouwden scholen en ziekenhuizen, brachten er gezondheidszorg en leerden de Afrikaners hoe ze hun bodemschatten beter konden gebruiken. En ja, ook het geloof verkondigden ze of beter een systeem van leven dat teruggaat op een christelijke overtuiging. Onze voorouders geloofden daarin zoals wij geloven in vormen van ontwikkelingshulp en delen. Wie het beter heeft dan een ander, probeert iets van dat betere met die ander te delen.

In *Witte zuster in donker Afrika* liet Joke Linders zien hoe Aagje Wesselingh, de oudste zus van haar moeder, vorm probeerde te geven aan dat ideaal. Haar broer Frans Wesselingh stapte in de voetsporen van zijn zus toen hij in 1936 als Witte Pater naar Tanzania afreisde. Ook zijn worstelingen zijn nu vastgelegd, door Anton Wesselingh in *Van Laagveen en rode aarde* op basis van de brieven die hij naar huis stuurde.

Brieven van bijna honderd jaar geleden zijn per definitie gedateerd. Zeker als ze geschreven zijn door een man wiens beroep, dat van missionaris, vrijwel uitgestorven is. Zoiets kan aanleiding zijn het boek ongelezen te laten. Maar daarmee doet de lezer zichzelf tekort want achter de bijna 'huiselijke' brieven gaat een wereld schuil die ons denken en doen tot op de dag van vandaag beïnvloedt. Met elkaar geven zij een beeld van het leven en de idealen van de 'emigranten voor God' in de katholieke

missiegeschiedenis van de twintigste eeuw van een missionaris. Wie in 2015 iets wil begrijpen van wat jonge mensen aan het einde van de negentiende eeuw dreef hun land en familie te verlaten zal zeker belang stellen in het verhaal van de katholieken van die tijd.

Anton Wesselingh plaatste de brieven tegen de achtergrond van hun tijd: de periode tussen twee wereldoorlogen, de hoogtijdagen van de verzuiling in Nederland en de grote maatschappelijke veranderingen van de jaren zeventig. Met dat al biedt dit boek een boeiende inkijk in een verdwenen stuk cultuur en geschiedenis.

Anton Wesselingh: *Van laagveen en rode aarde* (17,50), te bestellen bij Schaep 14 via barendlinders@tiscali.nl

Riet Nouwens is al jaren actief in de Amsterdamse Dominicus kerk. Daardoor is er al enige malen in deze kerk een speciale collecte gehouden ten bate van ons fonds. Dit jaar was de opbrengst van de speciale paas collecte voor ons Oegandese fonds. En ook dit jaar was de opbrengst weer om stil van te worden: meer dan 2500 euro !! In het aprilnummer van de Dominicuskrant werd deze collecte als volgt aangekondigd:

In april is de collecte voor het project doof/blinde kinderen in Oeganda.

De Bannabikira Sisters beschouwen de zorg voor de jeugd en hun opvoeding/scholng als een kerntaak en hebben met name aandacht voor gemarginaliseerde groepen waaronder gehandicapte kinderen. In 1966 werd de school voor 12 dove kinderen opgericht. Nu volgen 200 dove kinderen onderwijs. In toenemende mate kwam men in aanraking met doof/blinde kinderen. Deze doof/blindheid is een erfelijke aandoening, het syndroom van Usher waarvoor een

weggehouden van de gemeenschap, raken gestigmatiseerd en geïsoleerd etc. Er zijn gevallen bekend van kinderen die (seksueel) mishandeld of zo verwaarloosd werden dat zij zijn overleden. Veel doof/blinde kinderen blijken zelden tot nooit het huis verlaten te hebben, enkelen in die mate dat hun beenspieren niet ontwikkeld zijn en zij nog moeten leren lopen. Kortom een geweldig initiatief van de Bannabikira sisters zich over deze kinderen te ontfermen. Samen met professionele instellingen op dit gebied (Sense International) heeft men het huidige centrum gebouwd.

Men begon met een unit van 8 kinderen, inmiddels verblijven er 20 kinderen fulltime. Het onderwijsprogramma is verdeeld in drie categorieën: activiteiten van het dagelijks leven zoals zelfstandig gebruik maken van sanitaire voorzieningen, eten etc.; sommige kinderen hebben een zeer beperkt zicht waardoor pogingen kunnen worden ondernomen om met braille of gebarentaal regulier onderwijs aan te bieden; andere leerlingen worden simpele vormen van

beroepsonderwijs bijgebracht zoals matten vlechten met lokale materialen, kettingen rijgen, weven, etc. Voor ieder kind wordt een vorm van gevoel-gebarentaal gebruikt. Dit alles vaagt een intensieve vorm van begeleiding.

genezing bestaat.

Ook kan het ontstaan doordat de moeder tijdens de zwangerschap is geïnfecteerd met het rode hondvirus.

Omdat de ouders geen raad weten met de kinderen met dit syndroom – ze weten niet wat er aan de hand is – worden de kinderen vaak verwaarloosd waardoor steeds meer medische problemen ontstaan. Zij worden

Een belangrijk onderdeel van het project is de ouders en familie te leren hoe te communiceren met hun kinderen. Huisbezoek, vaak op grote afstand, is daarvoor noodzakelijk. Zo wordt geprobeerd deze kinderen een plek te geven in hun familie en de maatschappij. Verdere isolatie wordt voorkomen.

You can't have it all

Wat een tijd leven we in, zuchtte ik onlangs bedroevend oude wijverig. De media zijn er inmiddels weer op uitgekeken en dus lijkt het bijna alsof het niet gebeurd is, maar het is nog maar kort geleden dat twee terroristen een aanslag pleegden op Charlie Hebdo en 12 mensen op brute wijze om het leven brachten.

Onze zoon Maarten (17) moest voor het vak filosofie op school een betoog houden en verdiepte zich in de mogelijke oorzaak. Hij verkondigde de theorie dat de aanslag het gevolg was van een verandering in onze samenleving die vraagt om aanpassing van ons sociale contract.

Een sociaal contract in de filosofische traditie is een contract tussen de sterkste (leider/bevoegd gezag) in een samenleving en de zwakkeren. In een dergelijk 'contract' levert de laatste vrijheden in aan de eerste in ruil voor een veilige en vreedzame samenleving. De theorie van een sociaal contract wordt door diverse filosofen (Rousseau, Locke, Hobbes) gehanteerd. Volgens Thomas Hobbes (16^e eeuwse Engels filosoof) stamt het sociaal contract uit een tijd waarin er geen goed en kwaad bestond en ieder mens voor zichzelf zorgde. Ieder nam wat hij kon/moest nemen om te overleven en leefde dus in een voortdurende staat van oorlog met alle andere mensen en dieren. Deze gewelddadige samenleving (als je al van samen kon spreken) gaf in moderne termen veel stress. Dit kon alleen worden veranderd door een zogenaamd sociaal contract waarbij het recht op geweld overgedragen werd aan de leider die daarmee het monopolie op geweld kreeg. Gevolg is uiteraard een heel stelsel van meer en minder bureaucratische regels om te zorgen dat er toch brood op de plank komt, maar dat ter zijde.

Onze hedendaagse multiculturele samenleving is al zo lang stabiel en veilig dat een deel van de vrijheden weer terugstroomt naar de burgers. Dit geeft verwarring aldus Maarten. Hoewel de meerderheid er nog wel van overtuigd is dat het fysieke geweldsmonopolie bij de overheid ligt, zijn de reserves op andere punten weggefallen. In onze samenleving zijn er meer machtsbronnen. De journalistiek is een

sterke machtsbron in deze tijd. Een scherpe pen is een machtig wapen en brengt verantwoordelijkheid met zich mee. Vertaald naar het sociale contract van Hobbes zou je kunnen denken dat de media daarmee mede verantwoordelijkheid dragen voor de veiligheid. Je mag wel alles zeggen, maar dat hoeft je nog niet te doen, stelt Maarten. Kauwend op deze theorie stuitte ik van de week op een TED talk van Alain de Botton, een filosoof van deze tijd, die enerzijds bezwaar maakt tegen de hedendaagse stelling dat iedereen verantwoordelijk is voor zijn eigen geluk. Hoewel meritocratie¹, aldus De Botton, een prachtig gedachtegoed is, is het weinig realistisch. Er kan van alles gebeuren in het leven, waar je geen invloed op hebt. Hij zou de term 'loser' voor iemand die het minder goed maakt en 'winnaar' voor diegene die het wel goed maakt, liever vervangen door de wat ouderwets klinkende termen onfortuinlijk en fortunlijk. Anderzijds zegt De Botton dat het goed is je te realiseren dat succes op het ene gebied altijd inleveren op een ander gebied betekent. 'You can't have it all'. Daarmee is het van belang om voor jezelf helder te hebben, te kiezen wat succes voor jou betekent, waar je in wil excelleren. In onze maatschappij wordt succes vaak gerelateerd aan inkomen, liefst meer inkomen dan de buurman.

Tessel Linders

Enige tijd geleden ontvingen we bericht van Sr Betty, hoofd van de Theresa primary school dat ze onze donatie vanuit de giften in 2014 hadden ontvangen. Na overleg met leraren, ouders en schoolleiding hebben ze besloten de gelden te gebruiken voor extra schommels, zodat de kinderen niet meer in de rij hoeven staan als in de foto hierboven

¹ Meritocratie - samenleving waarin je status wordt bepaald door wat je individueel hebt gepresteerd

Financieel overzicht

Terugblik

Een beetje spottend spraken we onderling soms over ons 'fondsje'. Nu ben ik even in de papieren gedoken om te achterhalen wat er vanaf 2007 tot nu toe is overgemaakt. Was best wel moeilijk want papieren bankafschriften bestaan niet meer. Wat blijkt; tot nu toe is er ruim 33.000 euro overgemaakt naar Uganda!! Al met al heel wat meer dan die 10.000 euro die we in beginsel in gedachten hadden. Alle donateurs: dank, heel veel dank voor dit prachtige bedrag!!

2014

Eind 2014 is er 3.900 euro overgemaakt. Dit bedrag is medemogelijk gemaakt door enkele grotere incidentele giften, bijeengebracht bij gelegenheid van meerdere jubilea t.w. van zo'n 2.500 euro. Verder zijn daar de gebruikelijke kosten; Aanhouden rekening: 50 euro/jaar en de transactiekosten: 25 euro.

Vaste donateurs

Een bron van zorg is het dalende aantal 'vaste' donateurs. Momenteel maken zo'n 12 mensen regelmatig, d.w.z. maandelijks, per kwartaal of zelfs jaarlijks een bedrag over naar onze rekening bij de Triodos Bank. Een aantal jaar geleden waren dit er meer. Wat ons betreft mag de basis weer wat breder worden. Ik weet zeker dat deze nieuwsbrief door veel meer mensen wordt gelezen. Overweeg eens om maandelijks een bedrag(je) over te maken. Het gaat niet alleen om de hoogte van het bedrag maar ook om de regelmaat en de betrokkenheid. Veel kleine stroompjes maken dan grote stroom richting Uganda!!

Hiernaast een bladzijde uit de brochure "Vorbij de borrelpraat" van Mirjam Vossen. Deze brochure, met 30 "borrelpraatstellingen" over ontwikkelingshulp, is verschenen bij de uitgeverij "Wereldpodium" te Tilburg.

3

Het Westen gaf 2,3 biljoen uit aan ontwikkelingshulp, maar slaagde er niet in om arme families te voorzien van muskietennetten van vier dollar per stuk.
William Easterly, The White Man's Burden

GEVEN WE VEEL?

We geven weinig

De Amerikaanse econoom William Easterly becijferde dat het Westen de afgelopen vijftig jaar maar liefst 2,3 biljoen dollar uitgaf aan hulp. Hij vraagt zich vertwijfeld af waarom het ons nog steeds niet is gelukt om alle armen aan een eenvoudig muskietennet te helpen.

2,3 biljoen dollar, klinkt imposant. Maar is het werkelijk zo veel? Wanneer we dat bedrag opdelen over die vijftig jaar, en over 2 miljard armen, dan kreeg een gemiddelde arme maar zo'n 15 dollar per jaar. Dat is amper 4 cent per dag. Daarvan werden kleuters ingeënt, scholen gebouwd, aidsremmers verstrekt, ambtenaren geschoold, wegen aangelegd, en nog veel meer. De waarheid is dat we niet veel uitgaven aan hulp, maar juist weinig.

Hieronder vindt u nog wat foto's en teksten (wat aangepast) uit een folder van Marleen Kaweesi Keijzer - Lwaanyi (bij Masaka) - augustus 2013

CONNECTIVITY IN DE AFRIKAANSE STAD

Internet cafe

Er zijn tegenwoordig veel manieren om met elkaar bekend te raken, contact te maken, bij elkaar betrokken te raken/zijn. Een Oegandese vriendin liet dat zien aan de hand van foto's en belichtte in haar blog met name de verschuivingen die zich de afgelopen 100 jaar en in de tijd dat zijzelf in Oeganda woont, hebben voorgedaan. Een brief naar Nederland kon weken onderweg zijn; voor een hoogst noodzakelijk en ook kostbaar telefoontje moest men naar de stad; in een ver verleden was men zelfs op een telegram aangewezen. En dat terwijl het telegraafkantoor kilometers verderop alleen lopend bereikt kon worden. En dan nu....

Berekend is dat er in 2015 meer mobile telefoon abonnementen zullen zijn dan de grootte van de wereld inwoners telt (7 miljard). Het mobiele internet in Afrika is een van de hoogste te wereld. Tot ver op het platte land vind je mensen met een mobiel. Laaggeschoold en zonder inkomen, een mobiel hoort erbij. Telefoonwinkels en internetcafé's zijn in iedere straat te vinden. Je hoeft niet veel verbeeldingskracht te hebben om te begrijpen wat een ingrijpende verandering dit betekent voor een land dat tot voor kort met grote achterstanden te

kampen had en in een aantal opzichten nog steeds. Een voorbeeld van dat laatste is dat in het dorp waar Marleen woont geen water en elektriciteit is.

Reizen

M.Mechtilde en Sr. Francois de Borgia reisden per trein, schip, trein, roeiboot, en tenslotte te voet naar hun bestemming. De kennismaking met het nieuwe land kostte maanden. Tegenwoordig duurt een vliegreis ongeveer acht uur. Meteen als je de luchthaven verlaat ervaar je de tropische atmosfeer en ruik je de geur van Oeganda en maak je kennis met het chaotische verkeer van auto's en "openbaar" vervoer bestaande uit bussen en busjes en de boda-boda (brommer of motorfiets waar je achterop kan meerijden).

Transport

U kent de plaatjes waarschijnlijk wel maar het blijft verbazen hoe inventief men goederen transporteert.

Hier nog twee "mooie"

BWANDAFONDS

Het Bwandafonds ondersteunt werk in Oeganda van de Daughters of Mary, gesticht in 1910 door Mère Mechtilde (Cato Verkleij)

Initiatief

Joke Linders, Riet Nouwens, Jan Verkleij, Nico Wesselingh, Marloes Wesselingh, Tessel Linders, Sofie de Groot en Frank Velthuizen

Correspondentie adres:

Beukenlaan 2

2382ER Zoeterwoude Nederland

071-5619025.

Mail: contact@bwandafonds.nl

Triodos bank NL66TRIO0784761345

tnv J.F. Verkleij en/of M.L. Nouwens.

Een aantal korte berichten:

We gaan behoorlijk met onze tijd mee; we hebben een website: www.bwandafonds.nl en nog een mooie ook!! Veel info, foto's en ook de vorige 13 nieuwsbrieven kunt daar terugvinden. Kijk eens en laat ons weten wat u ervan vindt.

We mikken met ons fonds op vooral familie voortgekomen uit Jan Verkleij en Agatha Stokman, wonende op Aurora te Hazerswoude. Wat hun dochter ons heeft nagelaten is het koesteren meer dan waard. Op de website van ons fonds staan ook de eerste drie generaties nakomelingen, tenminste... gedeeltelijk. Kunt u aanvullen dan horen we het graag.

We willen ook graag de schaal waarop we de nieuwsbrieven verspreiden wat vergroten. We bereiken nu slechts een klein gedeelte van de afstammelingen van Jan Verkleij en Agatha Stokman. We bereiken nu de afstammelingen van Jan B Wesselingh/Jans Verkleij en ook de afstammelingen van Dirk Verkleij/Jacoba Koot. Kunt u ons helpen aan mail adressen van de afstammelingen van de overige families; graag. Dan kunnen we hen ook op de hoogte houden en informeren wat hun verre familie heeft nagelaten in Oeganda. Zie ook de website www.bawandafonds.nl Stuur u mail naar conract@bwandafonds.nl U helpt ons er enorm mee.

In de Oegandese krant The Observer verscheen in december 2014 een artikel over de St Theresa basisschool in Bwanda betreffende het toetreden van de school tot het Universal Primary Education (UPE) programme en de moeilijkheden die dat met zich meebrengt. Het is een interview met suster Betty, hoofd van deze school. De link naar dit artikel (in het Engels) is deze (ook leuke foto's):

<http://www.observer.ug/education/85-education/35660--bwanda-turning-around-a-upe-school>

